

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

GN-KUNI HAVAKTUT IGLUUKHAINIK PITQUHIQ

April-mi 2019-mi

Nunavut Kavamanga Havaktut Igluukhainik

Pitquhiq

ATUGKHAMUT UQAQTAT

Kavamat Nunavumi (GN) pipkaiyut akikhigiaqhimayunik havaktut iglukhainik havalaktut *havainaqtukhalu havaktit* ikayuutauyaagani havaktikhaqaliriagani havakhimaaqtukhanik. Havaktut inmiknik piyariaqaqtut igluukhamiknik: kihiani, igluukhaqtitaulaaqtut piyariaqaqata pipkagauniaqniqata havaat ikayuutilu Nunavumiunut.

Qanuriniga Nunavumi ikituut iglukhat niuvigauyukhat, ilauyuqainaqniaquuqtuq pipkariagani ilagunik havaktut igluukhainik ukiuqtaqtumi. Kigiani, Nunavut inugiakhivaliatilugu, nanminik iglunik niuvikviit hatqiqpaliatilugit, Nunavumiut inmiknik inuujuhiqalaaqtut nahuriinagilutik akikhigiaqhimayunik iglukhanik. Havaktut iglukhainik havaaq, ilaulaaqniqagulu qanuriniqhaanik atuqniqinulu akitunigit, ikayuutauyaagani Nunavumi Iglunik niuviknigit pijutauyuq, hatqiqpaaliriaganilu nanminik akituvalaagitut iglukhat atuqtaukafuuktut nanminiklu igluqariagani ukiuqtaqtumi.

Una pitquhiq titiraqhimayuq, atuliqtuukhaugaluqulu pijutaulutik Inuit Qauyimayatuqagunik Inuilu Inuujuhiini Atuqtainik. Ukualuat, ikayuqtuqniqinik atuqniqit GN-kuni havaat ikayuutilu, pivikhaqaqniqiga havaktut iglukhainik nalaumayuq Inuit Inuujuhiini Atuqtunik uvani *Pitiqtiniq-mi; kivgaqtuqniqit pipkaqpagiaganilu qatangutiriit inunagiyauyuluniit*. Ilaganilu, GN-kuni Havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyit Kamitiuyuq, uqautauyumi uvani pitquhiqmi, ilaqaqtuq amihunik GN-kuni havakviuyunit timiuyunilu, aulaniqaqhunilu pijutauyunik pitquhiuyunik *Aajiqatiriikniq-mit Piliriqatiriikniq-milu; ihumaliuqniq uqaqatiriikniqmit agiqatiriikniqmilu, havaqatiriikniqmilu amihunit pijutauyumit, taimaiqataqtuq.*

PIDJUTAA

Havaktut Igluukhainik Pitquhiq uqaqtuq qanurininigamik pitquhiuyuniklu GN-kuni Havaktut Igluukhainik Havaami. Ilagivlugu GN-kuni Havaktut Igluliqinikut Pigiarutainik Maliruaq, una pitquhiq iniqhiyuq maliruakhanik ihuaqtumik atuliriagani aulapkaqniqaniklu GN-kuni Havaktut Igluukhainik.

PITQUHIUYUT

- a) GN-kut ilaunigit havaktut iglukhainik ihuaqhaiyuq niuvaavikni hanahimayunilu piqaginigini ikiklijutiyuq akituvalaagitunik iglukhanik atuqtukhanik ihuilijutaunigalu havaktikhahiuriami havaktiqainariaganilu. Havaktiqariagani GN-kuni inikhat atuqniqaqtuq kavamani ikayuutit pipkagauyaagani Nunavumiutait.
- b) GN-kut ilaunigit pivikhaqaqniqani havaktut iglukhainik ikayuqtut ilitarivlugilu nanminik niuvigakhanik igluunik Nunavumi.
- c) GN-kut tikuaqhiniyaquut havaktimiknit igluukhainik aturiaqaqtunik pijutigilugit havakviuyumi havaktikhat ihariagiyauyut.

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

- d) GN-kut tuniqhimayut tunihivagiagani havaktut igluukhainik takuukhautiaqlutik ihuaqtumiklu pigiarunmik, ajikiiktunik humiliqaa tamaini nunani Nunavumi.
- e) GN-kut ilituriyut ilaga aktunigata havaktut igluukhainik pivikhaqaqniginik utiqtitauyukhaugaluaq ukunanga atuqtunik uumiga ikayuunmik akliqtuqniganit igluup aatuqniganit. Havaktumit ilagiyaa igluup atuqnigagut akituniga havaktut igluukhainik piniaquuq manikhaaginit ugavaqtauvakluni.
- f) GN-kuni havaktut iglumiuyut havaktut igluukhaini nahuriyauyut maligiagani *Inuujuhiqnik Atuqtunik Inuutiarutiniklu*, pivagiaganilu havaakhatik atuqlugit iglunik atuqniginut agiqatiriigutit.
- g) GN-kut tuniqhimayut pipkaivagiagani nakuuniqhanik ikayuutinik atuqtunik, tikuaqtuutiyaulutik ukuniga Inuit Inuujuhiini Atuqtunik:
  - *Inuuqatigiitsiarniq*: Pittiaqhugit aallat, inuuqatigiit munarilugillu inuit;
  - *Aajiiqatigiinniq*: Ihumaliurniq uqaqtigiingikkut tamarmiklu angirnikkut: imaalu
  - *Piliriqatigiinniq / Ikajuqtigiinniq*: Havaqatitiingnikkut atauhirmut pinahuarutikhamik.
- h) Tamaita GN-kuni havaktut nahuriyauyut maliriagani Inuit inuujuhiini Atuqtut havaqatigilugilu pitiaqpaklutik tamaita ilauyunik havaktut igluuqinikut pigiarutiqaqtunik.

QANURITUNIGA

Una Pitquhiq atuqtauyariaqaqtuq tamainit inuknit, GN-kuni havakviuyunit, ministauyuup havaktiinit, ilauyunilu GN-kuni katimayinit havakviuyunilu uuktuqtunik atuqtunikluniit GN-kuni havaktut igluukhainik havaani, havaariyauyuni ikayuutinilu uqatiaqtauyunik uvani Pitquhiqmi ilagiyaaalu Pigiarutinut Maliruakhami.

Ilaulaaqnginut aturiaqaqtut GN-kuni Havaktut Igluukhainik Havaami uqatiaqhimayut pivikhaqaqniginu uiguani uvani pitquhiqmi, atuliriaqngigagulu uqatiaqngigit naniyauyut GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pigiarutinut Maliruakhami.

TUKIHIDJUTIT

Hapkua taidjutit aturutiqaqtun uumunga atugakhamun:

Igluukhaqaqtitiyit Kamitiuyuq: Katimayit inuqaqtuq Ikayuqtianik Tuukliuyuup Ministauyunit tamainit GN-kuni havakviuyunit, Nunavumilu Igluliqiyit Kuapariisiyunit, Nunavumilu Ukiuqtaqtumi Ilihaqpaalivikmit, iniqhiyut tunihiyaagani havaktut igluukhainik atuqlugit iniqhimayut pigiarutit.

Igluukhaqaqtitiyit Kamitiuyuq - Ikhivautalik: Ikayuqtianik Tuukliuyuup Ministauyunit, Aulaniginik, Havakviuyuq Havaktuliqinikut.

Uuktufaarutiliqiyit Kamitiuyuq: Katimaniq inuqaqtuq malruuknik Tuukliuyuuknik Ministauyunit, hatqiqhimayuq ihumagiyaagani titiraqhimayut uuktufaarutit ihumaliurutainik Igluukhaqaqtitiyit Kamitiuyuup, ukunigaluniit maliruakhat atuqyauyut

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

ilagani uuma pitquhiyuup. Ilauyut ilaqaqniaqtut kivgaqtuqtinik Havakviuyunit Havaktuliqinikut, Ilitquhiqnik Inuujuhiqniklu, Apiqhuiyuliyiyunit NHC-kunilu. Uuktufaarutinin Kamitiyuq katimavaktut pikuikpat Ikhivautalik.

Uuktufaarutiqiyit Kamitiyuq - Ikhivaulalik: Tuukliyuq Ministauyunit Havaktuliqinikut, himaitigiyaaniluniit.

Uuktuqtuq: Inuk uuktuqhimayuq havaktut igluukhainik agilrakhamik havaanikluniit ilagani pitquhiyumi.

Aulaqtiriarutaa Atukafuutipm Iglumik: Uqatiaqtauyuq Atukafulaaqtunik Inikhamik (m²) amigairiaqlugu Aulaqtiriarutip Akituniganit.

Havakaffuktuq: Inuk havaktitaulaktuq hivitugitumik, avatqulimagituq hitamat tatqiqhiutit.

Maligaq Atuqtauyunik Inuujuhiqniklu: Nunavumi Kavamani Havaktut Maligat Atuqtunik Inuujuhiqniklu.

Munariyauyuq: Pijutauyuni iglumiitunik inukni Iglumiklu Atukafuuknigagut Ikayuutauyunik Havaaq, munariyauyuq ihumagiyayuq imaa:

- a) inuuqataa havaktuup iglumiutatigiyaav havaktuq;
- b) kituliqak nutaraq, tiguaq nutagaq nutagakhaqluniit taphumunga havaktumut piyuq:
  - i. ilihaqtuq iliharvikmi ilihaqtuuyukluunniit ahini iliharvikyuami ukiuqaqhuni ataani 24-nit ukiuni; imaaluuniit
  - ii. ukiuqaqtuq ataani 24-nit ukiuni munariyaavluni havaktumit ikayuqtauyuq; imaaluuniit
  - iii. piyuq 24 ukiulik avataanutluniit kamagiyayuq taphumunga Havaktumit piplugu ihumakitnia timimutluniit aaniagutilik; imaaluuniit
- c) kituliqak ahia ilagiya taphuma havaktup ilayuq talvani havaktup iglugiyani kamagiyauqpiaghunilu taphumunga havaktumit ikayuqtauniqmut piplugu ihumakitnia timimutluniit aaniagutmut;

Hatqiqpaliayut Niuvaaviit: Pijutauyunik uvani maliruami, nunagiyauyut hatqiqpaliayunik niuvaaviknik ilaqaqtuq Iqaluknik, Kagiqliniqmik, Iqaluktuutiamiklu.

Kiklilitvikhaliqhimaittut Havaktit: Inuk havaktitaiyuq havakhimariagani GN-kunit ihulilviqagitumi havauhia.

Nuugiaqnigut Ihuagnigani: Iglumik atuqtuq nuutumaut taja havaktut igluukhainit aalamut havaktut igluukhainut kitumikliqaa ukuniga pijutiqaqniqat:

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

- a) amigaiqata ikiklikpataluniit qatangutimikni inugiaqniginik (agivalaaqniga inigitpalaaqngaluniit agilrariyauyuup);
- b) nukuugigitpagu atautimiuyuni igluqpakluniit taja inigiyauyuq.

Agivalaaqniga Agilrariyauyuq: Havaktuq agilraaqtuq havaktut igluinik nirutuutqiyauyumik ihariagiyainit, atuqat Kanatami Iglumiuyut Atuinaqtunik.

Atukafulaaqtut Inikhaq: Atukafulaaqtut inikhaq tamat iniqhimayuq uunaqtuqlu inikhaq iluani haniriat hilataanit haniriainit igluup, ukualu iluani hanirait mayuraotalu kihiani ilaugitut inikhat kigikniga mikitqiyaukpat 1.98 miiganik (6 fiitmik 6-insinik).

Havallaktut Havakti: Kinaliqaa inuk havakafuulaktuq havaktitauyuq naunaitumi hivitunigani avatqumayumi hitamanik tatqiqhiutini.

Agirakhaqatiagitut: Iglumik atukafuuktuq inuuyuq ihuagitumi inugiakpalaamiluniit iglumiuyuni, atuqat Kanatami Inuqaqniginut Atuqtukhani.

PIQAUTIKHAINNUT

1. Ataniqtuidjutit Kiunnaqtullu

- Una atugakhaq tunijauhimajuq ataani atanniqtuidjutaanin Ministait Katimajiinnin.
- Tamna Minista Havaktuliyiyit kiuyukhaq talvunga Atanguyam Katimayiinun talvuuna auladjutikharnik uminga Atugakharnun.
- Tuukliuyuq Ministauyumit Havaktuliyiyini kiujutiqariaqaqtuq Ministauyumut Havaktuliyiyini munarinigagut uuma Pitquhiyuup.
- Ihuilijut ukunani Pitquhiqmi ilagiyainiluniit Pigiartunik Maliruami uvanilu *Inuit Iglunik Atuqniqagut Maligaqyuami* hatqiqat, *Maligaqyuq* atuqtauluaqniaquuq.

2. Ilaulaaliqnigit Tuniyauniginiklu

Una uigua uqauhiqaqtuq Ilaujutikhanik Tuniyauniganiklu qanuriniqhaagut GN-kuni Havaktut Igluukhainik. Naunaiqpaalirutikhat pijutiqaqtut havauhiqnik tuniyauniginut naniyaulaaqtuq ilauyumi Havaktut Igluukhainik Pigiartunik Maliruami.

Pittaalaqiyaangginni Malikkuugutikhat

Tamaita taja ihuqagitumik havaktut, havaktitaullaktulu ilaularunaqhiyut havaktut igluukhainik piyaagani, kihiani:

- a) Taja nanmiqarumik, kiguliqniluniit 12-ni tatqiqhiutini, nanminiqaqnirumik, pivalianirumik niuvrutiqaqniqataluniit inuit iglugiyaanik nunagiyauyumi havakviginiaqtamikni;
- b) Niuvirumik inuit iglukhaanik nunagiyauyumi agilrariyamiknik, taimainiqat aniyariaqaqtut havaktut igluaniit iluani 14-ubluut umikniganit iglugiyauyuq niuviqtauniganit;

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

- c) Igluiqtaukpata iglumikluuniit atukafuutauyuq agiqatiriigut aturuiqtauniqat GN-kuni havaktuup igluunik iluani kiguliit tualuut tatqiqhiutit: uvaluniit
- d) Atugaqaqniqata NHC-kunut igluup atuqniganik ahiruqtirihimaniqaluniit, atugaqaqaluniit Qullik Aulajutunik Kuapariisiyuyumut hamliuyuluniit ikayuutainik, ikiklitiniaqata iniqtiqniganik aulajutitut maniliqijutit.

Uuktufaarutit pijutiqaqtut ilaulaaqniqagut pilaatut atuqlugit pigiarutit uqautauyut Ilagiyaani I-mi Pitquhiqmik (Uuktufaaqtuliyiyit Kamitaiyuq).

Aatuqaqtukhaq Tuniyauniginiklu: Nutaat Tikuaqtauhimayut

- a) Tunihivaktut Iglukhanik Kamitiyuq tunihiniaqut havaktut igluukhainik atuqlugit havaktut tuukhiutaini atuqlugilu iniqhimayut Igluukhailuqaatut Atiliuqvianik Hunaunigini.

Hunaunit 1: Aaniaqtailinikut / Aanigitaagani / Ihumaluknainiganik

Inikhat aturiaqaqtut pipkaiyaagani ikayuutauginaqtunik pijutiqaqtunik aaniaqtailinikut, aanigitaagani, ihumaluknaitaaganilu ukunani Nunavumiuni, unalu, unainaugituugaluaq: aaniaqtuliyiyit ayugitut (ilaa munaqhit titiraqtit uqaqtuliyiyit), itiqtauvikmi havakatut, ayuqhaqtuliyiyit, minguiqhiqvikmilu anguhiqiyit upaluknaqtuqaqalu munariyuyut havaktut.

Hunaunit 2: Kavamatkut Auladjutait

Inikhat aturiaqaqtut pipkaiyaagani aulajutiluanik havamani havaani ikayuutiniklu Nunamiutanut, unalu, kihiani umainaugitut: ilihaiyit, atanguyuyut havaktut.

Hunaunit 3: Talvani Havakviuyumi Ulaniginik

Inikhat aturiaqatut ikayuriagani talvani havakviuyumi aulaniginik pipkaiyaagani havaanik ikayuutikhaniklu Nunavumiunut, ukualu, kihiani ukuaginaugitut: ihuaqhaiyit, ilituqhaiyit, tuhaumajutuliyiyit.

- b) Ihumagiyaunigani atuinariagani GN-kut aulanigit, pivagiaganilu havakviuyumi Inuit havaktukhat iniqtigakhat pijutauyulu, Tuukliit Ministauyut atuni havakviuyumi katimayiniluniit pilaqtut kituut inikhat atuqaariagani havakviuyumi kiguliriikhat ahiani tikuaqtauuyut hunaunigini. Tuukliyuq Ministauyumit uqauhirilaaqtait tuukhiqtuutit Tuniuqhaiyiniq Igluukhanik Kamitiyuyumut, ADM-giyaitigut.

Imaa, inikhaq tikuaqtauuyuq hunaunigani 3-mi Havaktut Iglukhainik Pitquhiyuyumi, havakviuyumi havaariyaulraalaqtuq ihumagiyaautiariaqlunilu Kamitiyuyumit.

- c) Tuukliyuq Ministauyumit Havaktuliyiyini kiguliyimik ataniqtuutilik Hunauniganik Atugaqniqaniklu inikhat, atuqlugit pigiarutit uqautauyut Naunaipkutimi I-mi (Tuniuqhaiyit Kamitiyuq) uvani GN-kut Havaktut Igluukhainik Pitquhiqmik.

Aatuqaqtukhaq Tuniyauniginiklu: Taja Havaktut

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

- a) Taja havaktut tunihilaagtut uuktuunmik havaktut igluukhainik HR-kuni titiraqviani kivgaqtuqtimut Tuniuqhaiyit Kamitiuyumi.
- b) Havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyit Kamitiuyuup ihivriuqniaqait tuukhiqtuutit naunaiqlugilu qanurinigit upaluqnaqngilulu atuni tuuqhiqtuutit.
- c) Uuktufaarutit pijutiqaqtut ilaulaaqngagut pilaatut atuqlugit pigiarutit uqautauyut Ilagiyaani Il-mi Pitquhiqmik (Uuktufaaqtuliqiyit Kamitaiyuq).

Tuniyaunigit igluut tamainik havaktut agiqtauyut havaktut igluukhainik

- a) Humi qahakpat, havaktu tuniyauyut havaktut igluukhainik takuupkaqtitauniaquut pigahunik aalatqiinik igukhanik, ihumamikniklu pilaaqtut ukuniga igluukhanik tuniyauyukhanik inminut igluukhamiknik. Ihivriuqngigit igluukhat ihuaqhiyauniaqut havaktitiyumi havakviuyumi, havaqatiriiklutik NHC-kulu. igluukhat tuniyauniaqut hivuliit qaiyut, hivuliuniaqut pijutauyumi.
- b) Pinahuaqniaqut ukua havaktut tuniyauyaagani ihuaqtunik igluukhaini ihuaqtunik qatangutiriit amigainiginin atuqlugu Kanatami Inugiaknginik Iglumiuyut Atuqlugit, imaa:
  - Amigainiqhat malruuk innuk atun hiniqviki igluami.
  - Iglumiuyuni ilauyut, inuuyut katuhiqhiqhimayuk inuuqatiriikluniit igluamiuyuk nulianilu inuuqatiriyaniluniit.
  - Atautit agayuqaat, hunanikliqaa ukiuqaqtut, ilikut hinikviqaqtut igluami.
  - Iglumiuyuni ilauyut ukiuqaqtut 18-nik avatanuluuniit ahianik hinikviqaqtut igluamik - ukuagugituq ilauyut katuhiqhiqhimayut inuuqatiriiluniit.
    - Pijutauyunik havaktut igluukhainik ilaulaaqtut, una pijutiqaqtut iglumiuyuni ilauyunik ukiuqaqtunik 18-nik avataanuluniit munaqtiqaqtut havaktumit, kagiqhijunmimi uvani pitquhiqmik.
  - Iglumiuyuni ilauyut nukaqhiyut 18-nik ukiunik aqnak/aguqikluniit igluamik atautimik hiniqtaqvigaqaniaquuk - ukuagugituq atautit agayuqaat ukualu katuhiqhiqhimayut inuuqatiriiluniit.
  - Iglumiuyuni ilauyut nugaqhiyut talimanik ukiunik aqnaruhiq inuuhuktuqlu atautimi hinikviqaqniaquuk igluamik taimainiqat ikiklitiniaqtut qafiuniginik aturiaqaqtut igluat hinikviit.
- c) Havaktuq piyumagitpat (tamainik) tuniyauyunik igluukhanik, tuukhiqtuut iliyauniaquq utaqiyut atiliuqvianut, munariyauluni amiriyaulunilu GN-kuni Havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyit Kamitiuyumit igluukhaq qahakhinaganut.
- d) Ihuaqtuq aginiga agilrakhat qahagitpat, havaktuq piquyauniaquq ahianik atauhiinaugitumit iglugiyauyuq qahakniqat. Akilut igluup atuqngagut piniaquq atuqlugit pigiarutit uqautauyut uiguani 2-mi (Aulaqtiriarut Akituniga) GN-kui Havaktut Igluukhainik Pigiartunik Maliruakhaq.

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

- e) Havaktut iliyauniaqut utaqiyut atiliuqviaanut, munariyaaluni amiriyaulunilu GN-kuni Havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyiniq Kamitiuyumit ihuaqtut iglugiyauyukhat qahakhiniginut ukunani qanurinigini:
- i. Ihuagiyauyut igluukhat naniyaalimaaqata;
  - ii. Havaktuq *inikhaqatiagitpat nirutuvalaaqaluniit*;
  - iii. Havaktuq tuukhiqat nuutaamini ihuaqniganik, uvaluniit,
  - iv. Havaktut agilraaqatut ahiani GN-kuni Havaktut Iglugiyainit tuukhiqtut Havaktut Igluukhainik tiniyaayaamikni.
- f) Havaktuq nuutumaniqat aaniagitaagani aanigitaaganiluniit ihumaluutinik, tamaita tuuqhiuyut ihivriuqtauniaqut hivuliulraaqtukhani GN-kuni Havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyit Kamitiuyumit.

Uuktufaaruutit pijutiqaqtut tuniyuaniginik igluukhat piyaulaaqtut atuqlugit pigiarutit uqautauyut Ilagiyaani II-mi (Uutufaaruutit Kamitiuyuuq) Pitquhiqmi.

GN-kuni Havaktut Havaquiqhimalaktut

- a) GN-kuni Havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyit Kamitiuyuuq ihumaginiaqait tuukhiutit ilipqamayaagani havaktut igluukhainik havaquiqhimalakpat atuni pijutauyuni, atuqlugilu pigiarutit uqautauyut Havaktuup Igluukhainik Pigiarutinik Maliruami.

Havaktut aulagitut havaktut igluuni ilagiqhimagiyuni havaquiklavikhamikni, ihuaqhaiyariaaqatut NHC-kulu akiliqpagiagani igluup atuqtaunigani.

3. Igluut Atuqniginik Akitunigit

Una uigua havitiyuq taja igluut atuqniginut akituniginik GN-kuni havaktut igluukhainik. Igluut atuqnigagut akitunigit aalagulaaqtut qaguguraikpat agiqtauhimakpata Maniliqinikut Munariyit Katimayinit.

Naunaiqpaalirutikhat pijutiqaqtut igluup atuqnigagut akiligakhamik kititijutit ihuaqhautilu naniyaalaaqtut ilagiyaayumi Pigiarutinik Maliruami.

Havauhiyuq iniqtiriagani igluup atuqnigagut akituniginik pijutauyuuq ukua akitunigit imaituuyaagani:

- Ihuqtunik, takuukhautiaqtunik, kagiqhitaqnaqtuniklu
- Akhuuqhaqlugu pivaliani nanminik niuvigauniginik igluukhanik Nunavumi.

- a) Igluup akituniganik qanuriniga GN-kuni Havaktut Igluukhainik havaaq ihuaqhaqhimayuq aulagtiriartunit akitunigit kititiqtauyut atuqhugit ukua nahautit:

Aulagtiriartunit Akituniginik = *Atuqtaulaaqtuq Inikhaq* (m²) amigairiaqlugu Aulagtiriartunit Akituniga

TAJA AULAQTIRIARUTIT AKITUNIGNIK

Nirutuniga (M ² -mik)	Hatqiqpaliayut Niuvaaviit		Tamaita Aalat	
	Atuinaqtut ajikutait	Igluukhagiaktuq atautimiuyuni	Atuinaqtut ajikutait	Igluukhagiaktuq atautimiuyuni
<69	16.10	16.90	14.80	15.40
70-99	16.10	14.40	14.80	13.10
100-129	14.30	13.30	13.10	12.20
>130	11.70	13.30	10.70	12.20

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

Ajikutait aulagtiriarutit akituniginik iglugiyauginaqtunik hatqiqpaliayuni niuvaavikni naniyaulaaqtut aaliuyuni. Itqainiaqtut ukua ajikutait akitunigit takuupkaijutikhat talvaguaq, igluut agitilaagit aalatqiikmata

HINIKVIIT IGLUAT	NIRUTUNIRIINAQTAIT (SIKUA MIITAMIK)	NIRUTUNIRIINAQTAIT HUNAQAQITUT AKITUNIGIT
Atautip inuup igluukhaa	35	\$563.50
1	58	\$933.80
2	82	\$1,320.20
3	106	\$1,515.80
4	147	\$1,719.90

Naunaiqtakhaq: Aulagtiriarutit akitunigit ihuaqhaqtauvaktut aulajutainit ikhivauta/ikpatilu piqaqniginil ilaulaaqtut ilaugilutikluniit igluup akitunigani.

MUNAGIDJUTIT UVLAU IHIVGIUGUTIT

- Havakviuyuq Havaktuliqiyinit qaguguraikpat timiuyumi ihivriuhiniaquut havaktut igluukhainik pitquhiqmik.
- Qanurilinigil ukua ihivriuhniqinigit haavitaulaaqtut uqauhiuyukhat Tukliuyut Ministauyunit Kamitiuyumi katimanigini, ihumagiyaagut Ikhivautaliup.

IHUMAQUHUUTIGIYAIT MINISTAUYUNIT KATIMAYIT

Hunaliqaa uvani Pitquhiqmi qanuqliqaa ihumagiyaulimagituq kiklikhaqariagani ihumaquhuutigiyait Ministauyunit Katimayit ihumaliuriagani upijutiqariaganilu pijutinik havaktut iglugiyainik, ahiani pivikhaqqaqviuyut uvani Pitquhiqmi.

INIQTIQNIGA

Una pitquhiq atuliqniaqtuq ubluanit sainiqtauniganit April 1-mut 2024-mi.

Naunairvingani I - Igluukhaqaqtitiyit Kamitiuyuq

PIDJUTAA

Naunaipkutit I-mi piqaqtuq Naunaiyaivikhainik GN-kuni havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyit Kamitiuyumit.

INIQTIGAKHAQ

Iniqtirumayaa Kamitiuyuup una:

Ihuaqtumik takuukhautiaqtumiklu tunihivagiagani havaktut igluukhainik atuqlutik iniqhimayunik qanurinikhainik, havakviuyumilu atuqaarumayainik.

PIJUTAUYUT

Kamitiuyuq ahuuqniaqtut piyaagani uqaqhimayaqtik iniqtigakhaq atuqhimaqlugit pijutauyut uqautauyut GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiqmi.

ILAUYUT

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Tuniuqyaiyit Kamitiuyuq Ikayuqtiata Tuukliuyuup Ministauyumit (ADM) kamitigiya, pihimayuq hivuliqhuqnganit Tuukliata Ministauyuup Kamitigiyaanit (DMC).

Ilauyut ilaqaqtut:

- ADM-guyut havakvianit ilauginaqtut Havakviuyunit Havaktuliyiyinit, Maniliqiyinit, Avatiliqiyinit, Ministauyut Katimayiini Qavamaliqinikutlu Havauhiuyunit, Ilitquhiqmik Inuujuhiqniklu, Nunagiyayumi Kavamanilu Ikayuutinik, Apiqhuyuliyiyinit, Ilihaqtuliyiyinit, Aaniaqtailinikut, Qatangutiriinut Ikayuutinik, Manikhaqhiurutinik Pivalianikkut Aularutiniklu, Nunavumilu Igluliqinikut Kuapariisiuyumit, Nunavumilu Ukiuqtaqtumi Ilihaqpaalivikmit.

Kamiviuyumi ilauyut tunihilimagitut uumiga havaamik kigiani kivgaqtuqti ADM-guyumiitpat ataniutqiyamiluniit. Himautikhat kivgaqtuqtit agiqtauyariaqaqtut hivuani Tuuklianit Ministauyuup Havaktuliyiyinit.

IKHIVAUTALIK

Havakviuyuq Havaktuliyiyinit, havakviuyuq havaaqaqtunik GN-kuni havaktikhaqhiuqtiinit havaktihimaaqtukhaniklu, hivuliqhuqniaquut Kamiviuyumi. Ikayuqti Tuuklianik Ministauyuup - Aulanigiyainit Havakviuyuup Havaktuliyiyinit Ikhivautauniaquq Kamitiuyumi.

Pijutauyuni Kamitiuyuq pilimaiqat tamainit agiruunmik, ihumaminiluniit likhivautaliup, Tuukliuyuq Ministauyumit Havakviuyui Havaktuliyiyinit kituliqmik ataniqtuinaquq Kamitiuyuup ihumaliurutainik.

PITQUHIQ IKAYUUTAUYUQLU

Havakviuyuuq Havaktuliyiyunit, havaktukhaqhiuqtiinit, titiraqtiuvakniaquut Kamitiuyumi. Titiqiyiyit ihuaqhainiaqut katitiqlugilu tamaita aturiaqaqtut katimajutikhat havaqatigilugit NHC-kut.

KATIMADJUTIT

Kamitiuyuuq katimavakniaquq malruuk saniuniq naatkagat, katimatquikpaluniit Ikhivautalik havaaqaqniaquq ukuniga hulijutinik:

- a) Tuniuqhaqlugit GN-kuni havaktut igluukhainik inikhani, tuukhiqtauyunik havakviuyunit, havaktikhaqhiulaaliqnigut.
- b) Ihivriuqlugit tuukhiutut taja havaktunit, imainiginit ukugua havaktuut:
  - i. Ihuagiyauyut igluukhat naniyaulimaiqata;
  - ii. Havaktuuq inikhaqatiagitpat nirutuvalaaqaluniit;
  - iii. Havaktuuq tuukhiqat nuutaamini ihuaqnganik; uvaluniit
  - iv. Havaktut agilraqaqtut ahiani GN-kuni Havaktut Iglugiyainit tuukhiqut Havaktut Igluukhainik tiniyauyaamikni.
- c) Ahiiniklu havaakhanik piqyauyunik DMC-mit

Havakviuyuuq Havaktuliyiyunit havaaqaqniaquq titirariagani katimayutit atuni katimaniqmi, tuniyauyukhat Kamitiuyumi ilaayunut ihivriuriagani uqauhiriyaaganilu hivuaniluniit tuukliup katimanikhap.

Kamitiuyuuq Titiraqvianit ihuaqhainiaquq Havakviuyuuq Havaktuliyiyunit katitiriami, kivgaqtuqlugu Kamitiuyuuq, nutaami inikhanik titiraqhimayumik, ilaqqniaqlut tamainik tuukhiutinik havaktut igluukhainik qanuriniginiklu aalatqiit akitaqutautiti ukunani igluukhainik piinariaqaliqtunit. Kamitiuyuuq Titiraqvia ihuaqhainiaqut NHC-kulu katitiriyagani, kivgaqtuqlugu Kamitiuyuuq, nutaamik titiraqmik inuqagitunik havaktut igluukhainik atuni nunagiyauyuni.

Titiraqviuyuuq havaqatiqaqniaquq tamaknik ilaayunik piyaamikni atuliyamikkik naamagiagani atuqtut akitaqutautit havaakhanik inuqagitulu igluukhat atuni nunagiyauyuni.

TUNIQUHAQNGINUT IHUMALIURUTIT

Tuniyaunigut Havaktut Igluukhainik

Ihumaliurutaini pijutiqaqtunik igluukhat tuniuqhaktauniginik, Kamitiuyuuq hivuliutipkaqniaqait inikhat atuqlugu havaat hunaunigini tikuaqtauyut GN-kuni Havaktut Igluukhaini Pitquhiqmik Pigiartuniklu Maliruakhani.

Ihumagiyauyuni atuinariagani GN-kut aulanigut, pivagiaganilu havakviuyumi Inuit havaktukhat iniqtigakhat pijutaayulu, Tuukliit Ministauyut atuni havakviuyumi katimayiniluniit pilaaqtut kituut inikhat atuqaariagani havakviuyumi kiguliriikhat

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

ahiani tikuaqtauyut hunaunigini. Tuukliuyuq Ministauyumit uqauhirilaaqtait tuukhiqtuutit Tuniuqhaiyiniq Igluukhainik Kamitiuyumut, ADM-giyaitigut.

Imaa, inikhaq tikuaqtauyuq hunaunigani 3-mi Havaktut Igluukhainik Pitquhiuyumi, havakviuyumi havaariyaulraalaqtuq ihumagiyautiariaqlunilu Kamitiuyumit.

Havaktut Tuukhiqtuut Nuutaamikni

Havalaktuqhaq havainaqtukhaqluniit GN-kuni havaktuq taja igluqaqtuq GN-kuni havaktut igluukhaini, tuukhiqtut nuutami ihuaqnigani tunihiyariaqaqtut tuukhiunmik Kamitiuyuup Titiraqvanut uvuuna Havakviata Havaktuliyiyit.

Kamitiuyuup Titiraqvia pihimaniaquq tamatkiumayumik atiqaqtumik tamaita havaktunik nuutumayunik (nuunigit ihuaqnigani), ihivriuqtauyukhaq Kamitiuyumit qaguguraikpat.

GN-kuni Havaktut Havaquiqhimalaktut

Kamitiuyuq ihumaginiaqait tuukhiutit ilipqamayaagani havaktut igluukhainik una havaktuq havaquiqhimalaknigani atuni pijutauyuni. titiraqhimayuniklu titiqanik ikayuqtuiyumit havakviuyumit.

MANIKHAQ

Ukiumi maniknik atuqtuukhanik piqagituq Tuniuqhaiyit Kamitiuyuq.

UNIPKAARNINGANIK

Havakviuyuq Havaktuliyiyinit havaaqaqniaquq pipkaiyaagani qanurilivalianiginik Kamitiuyumit DMC-mut, ajikutainiklu katimajutini uqauhiyunik, tuukhiqtuqtaukpata.

Kamitiuyuq tunihiyumakpata atuliquyauyunik ihuaqtuqlu unipkaa DMC-mut, piniaquq uvuuna Tuukliata Ministauyukut Havakviuyumik Havaktuliyiyinit.

UUKTUFAARUTIT

Havaktuq havakviuyuqluniit uuktufaarumayuq ihumaliurutaanik Tuniuqhaiyit Kamitiuyumit pilaaqtut uvuuna GN-kuni Havaktut Igluukhainik Uuktufaarutinik Kamitiuyuq, uqautauyumik Naunaipkut II-mi GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiqmi.

Tamaita uuktufaarutit tuniyauyariaqaqtut ihuaqtumi titiqami turaagayumik Tuuklianut Ministauyuup Havaktuliyiyinit piqariaqaqtuqlu pijutiqaqtunik uuktufaarutip.

GN-kuni havaktut uuktufaalaqaqtut ilaulaaqniqmiknik Havaktut Igluukhainik tunihilutik ikayuutikhamik titiqamik Tuuklianut Ministauyup Havaktuliyiyinit inmik havakvikminit Tuulianit Ministauyuup. Uuktufaarutinik Kamitiuyuq ihumagiluaqniaqait inuup uuktufaaruta piqyaukpat ikayuqtaukpalu havaktip Tuukliata Miniqtauyuuq havakvianit.

Havaktulu tunihiyukhaugaluut ahiinik ikayuutinik titiqanik Havakviuyumut Havaktuliyiyinit, ukualu, ukuaginaqut, nutaat maniliqinikut hivunihijutit, ahiilu ikayuutit titiqat, uqatiaqhimayulu hivunihijutit pijutauyunik taja igluqaqniqmiknik.

Uuktufaaqtuq qauyipkagauniaquq ihumaliurutaanik Kamitiuyuup titiqijutauluni.

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

NAUNAIYAUT

Kamitiuyuq atuqhimaaginaqtuq, pijutiqaqtumik qanuriniginik amirijutit naunaiyaqniginilu.

Naunairvingani II - Uuktufaarutiliqiyit Kamitiuyuq

PIDJUTAA

Naunaipkutit II-mi piqaqtuq Naunaiyaivikhainik GN-kuni havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyit Kamitiuyumit.

INIQTIGAKHAQ

Iniqtirumayaa Kamitiuyuup una:

Ihivriuriagani hunaliqaa titiraqhimayut uuktufaarutit pijutauyut Havaktut Igluukhainik Pitquhiqmik, unalu, kiguliutilugit, pijutauyuni atuni ihumaliurutit ukunani ihivriuqhijutini.

PINAHUAQTAIT

Pijutauyut Kamitiuyumit ukuaguyut:

- a) Pivagiagani iniqhimayut havaktut igluukhainik tuniyauniginik qanurinkihait atuqtauvagiagani ihuaqtumik, ajikiinik takuukhautiaqtuniklu, ahiaguuginariaqaqlutik qanurinigini piyariaqaliqata upaluknaqataluniit ihiaguuritikhat ahu GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiqmik Pigiartunikluniit Maliruanit;
- b) Atuliquilutik nutaaguriagani qanurinihaa, ihuaqat, ukunuga Tuniuqhaiyini Kamitiuyumit;
- c) Pivikhaqariagani katimavikhamik ukua titiraqhimayut uuktufaarutit tuhaqtauyaagani ihumagiyaqtiaqlutiklu ilikuut.

ILAUYUT

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Uuktufaarutini Kamitiuyuq Tuukliuyuup Ministauyumit katimitigiyaanit.

Ilauyut ilaqaqtut:

- Tuukliuyut Ministauyumit Havaktuliqiyini, Iitquhiyuni Inuujuhiqmiklu, Apiqhuyuliyinilu;
- Ikhivautalik Nunavumi Igluliyit Kuapariisiyumi (NCH); unalu,
- Kivgaqtuqtit ahiini GN-kuni havakviuyunit, ihuaqat qaitquikpalu Ikhivaulatik.

IKHIVAUTALIK

Havakviuyuq Havaktuliyini, havakviuyuq havaaqaqtunik GN-kuni havaktikhaqhiuqtiini havaktihimaaqtukhaniklu, hivuliquqniaqut Kamiviyumi. Tuukliuyuq Ministauyumit Havaktuliyini, Ikhivautaniaquq.

GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiq

PITQUHIQ IKAYUUTAUYUQLU

Havakviuyuuq Havaktuliyiyinit piniaquq pitquhiqmik timiuyumilu ikayuutikhamik Kamitiuyumut.

UUKTUFAARUTIT

Havaktuuq uuktufaaramayut tuukhiqtuunmik GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiqmik Pigiartunikluniit Malruakhami, ihumaliuruluniit GN-kuni Havaktut Igluukhainik Tuniuqhaiyit Kamitiuyuit, piyariaqaqtut Tuukliata Ministauyukut havakvigiyamiknit.

Uuktufaartit inuknit tuhaqtauniaqtut Kamitiuyumit ikayuqtaukpata Tuuklianit Ministauyuup uuktufaaqtuup havakvianit.

KATIMADJUTIT

Piqaqat titiraqhimayumik uuktufaaranmik, uuktufaarluniit tuniyauyuq Tuniuqhaiyinit Kamitiuyumit, Ikhivautalik Kamitiuyuuq katimapkaqniaqait qaitquilunilu uuktufaaqtuup havakvigiyaanit ikhivalagiagani Uuktufaaqtuliyiyit Kamitiani.

Havakviuyuuq Havaktuliyiyinit havaaqaqniaquq titirariagani katimayutit atuni katimaniqmi, tuniyauyukhat Kamitiuyumi ilaayunut ihivriuriagani uqauhiriyaaganilu.

MANIKHAQ

Piqaqituuq ukiumi maniknik atuqtuukhanik Uuktufaaqtuliyiyit Kamitiuyumi.

UNIPKAARNINGANIK

Kamitiuyuuq tunihiyumakpata atuliyuyayunik pijutauyunik GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiqmik Pigiartuniklu makpiraanik ihuaqtuqlu unipkaa DMC-mut, piniaquuq uvuuna Tuukliata Ministauyukut Havakviuyumik Havaktuliyiyinit.

PIYAUYYAAQTUT

Uuktufaaqtunik Kamitiuyuuq ihumamiknik ahiaguulaaqtut GN-kuni Havaktut Igluukhainik Pitquhiyuumit Pigiartuniklu Maliruakhamit, ihuaqturiyauniqaat. Ahiagurutit pijutiqaqniaqtut ihumaluknaqhiqpat qanuriniginik upaluqnaqtuqaqaluniit qanuriniginini. Hunaliqaa ahiagurutit titiraqtauyariaqaqtut kamitiuyuuq katimajutaini, piniaqulu ihumagilugit pijutauyulu Maliruagakhat Pitquhiyut Havaktut Igluukhainik Pitquhiqmi.

NAUNAIYAUT

Kamitiuyuuq atuqhimaaginaqtuuq, pijutiqaqtumik qanuriniginik amirijutit naunaiyaqnginilu.